

Kent u iemand die een onderscheiding verdient?

Ere wie ere toekomt

Op de voorkant van deze brochure is afgebeeld:

Martin Tobä

Lid in de Orde van Oranje-Nassau

Martin Tobä werkt sinds zijn pensionering 32 uur per week als vrijwilliger voor de dierenambulance in Uden. Tijdens zijn werkend leven was hij reeds actief in het lokale sport- en verenigingsleven.

Het volledige verhaal over zijn Koninklijke onderscheiding kunt u lezen op www.lintjes.nl

Z.M. de Koning

Grootmeester van de Nederlandse Ridderorden

Kent u iemand die een onderscheiding verdient?

Overall in Nederland zetten mensen zich in voor de samenleving. Meestal doen ze dat onopvallend en op de achtergrond. Maar deze personen zouden best eens in het zonnetje mogen worden gezet.

Kent u zo iemand, en vindt u dat deze persoon publieke erkenning verdient?

De meest waardevolle waardering voor hem of haar is het toekennen van een onderscheiding of 'lintje'. Iedereen mag zo'n lintje aanvragen, voor elke gewenste kandidaat. Ook buitenlanders of in het buitenland woonachtige Nederlanders kunnen worden voorgedragen. In deze brochure vindt u informatie die u op weg helpt bij het aanvragen van een lintje.

Wanneer kan iemand een lintje verdienen?

Iemand kan een lintje verdienen als sprake is van persoonlijke bijzondere verdiensten voor de samenleving. Dat kan vrijwilligerswerk zijn, maar ook een bijzondere invulling van een betaalde hoofdfunctie of een combinatie van beide.

Persoonlijke, bijzondere verdiensten in het vrijwilligerswerk

Vrijwilligers die zich 15 jaar of langer onbaatzuchtig inzetten voor organisaties op bijvoorbeeld het gebied van sport, kunst, cultuur, kerkelijk leven, natuur, pleegzorg of openbare orde en veiligheid, kunnen bijvoorbeeld een lintje verdienen. Denk daarbij onder meer aan de activiteitenbegeleider in het verzorgingshuis of de coach van de sportclub. Maar ook aan de organisator van evenementen, de bezorger van het clubblad en iemand die jarenlang een bestuursfunctie vervult.

Persoonlijke, bijzondere verdiensten in de betaalde hoofdfunctie

Ook iemand die in zijn werk buitengewone prestaties levert, kan worden onderscheiden. Hij of zij moet dan 'bijzondere of zeer uitzonderlijke verdiensten in de werkring' hebben verricht. Daarvan is sprake als de prestaties aanzienlijk verder gaan dan wat normaal gesproken van iemand in zo'n functie wordt verwacht. Het gaat dus om de persoonlijke inzet, visie en kwaliteiten. Bovendien moet de samenleving baat hebben bij het verrichte werk. Het mag dus niet alleen van nut zijn voor de onderneming, organisatie of instelling waar de kandidaat werkt.

Bruggenbouwer die mensen verbindt

'Ik was een 22-jarige jongen toen ik voor het eerst een taalbarrière wegnam door een avond te tolken tijdens een thema-avond in onze moskee. Die ontmoeting tussen christenen en moslims was de basis voor mijn inzet als vrijwilliger. De dialoog op die bewuste avond ontroerde mij. Wanneer je mensen bij elkaar brengt vanuit oprechte interesse dan gebeurt er iets heel moois.'

Yildirim: 'Wat ik wil benadrukken is dat alle leden van de Fatih Moskee in Oldenzaal zich de afgelopen jaren hebben ingezet om de dialoog op gang te brengen. Zonder het vertrouwen en de steun van alle andere gezinnen was het mij niet gelukt. Wij hebben laten zien dat er echt verbinding ontstaat als je zelf contact zoekt.'

'Ontmoeting vind ik een goed antwoord op verdeeldheid en discriminatie. Natuurlijk verdwijnen verschillen niet door elkaar alleen te ontmoeten. Maar je leert elkaar wel kennen en je leert ook van de overeenkomsten met de ander. Hier in Oldenzaal is een vliegwiel in beweging gebracht dat niet meer stopt. Leden van onze gemeenschap worden echt gemist als zij niet bij de Oranjemarkt, een wijkfeest of een kerstmarkt aanwezig zijn.'

Yildirim benadrukt dat de onvoorwaardelijke steun van zijn vrouw en kinderen heeft bijgedragen aan het succes van zijn vrijwilligerswerk. Hij is bijzonder trots op zijn lintje, maar deelt de eer graag met zijn vrouw. Yildirim: 'Mijn vrouw is een belangrijke spil in het damesnetwerk van de gemeenschap. Zij regelt veel logistieke zaken. Door haar onafhankelijke en zelfstandige instelling lukt het om ons gezin draaiende te houden op de vele momenten dat ik buiten de deur ben. Het lintje deel ik eigenlijk met haar.'

Murat Yildirim

Lid in de Orde van Oranje-Nassau

Murat Yildirim brengt vanaf 1999 als initiatiefnemer en medeorganisator de dialoog tot stand tussen moslims en christenen in Oldenzaal. Hij organiseert onder meer gesprekavonden over de islam en het christendom. Daarnaast is hij als gespreksleider betrokken bij projecten voor en door jongeren met verschillende culturele achtergronden.

Yildirim was medecoördinator tijdens de bouw van de nieuwe moskee in zijn stad. Sinds 2006 is hij raadslid in de gemeente Oldenzaal voor de plaatselijke politieke partij. Hij werkt als vakspecialist op het klinisch laboratorium van MEDLON BV in het Medisch Spectrum Twente.

Hoe vraagt u een lintje aan?

Als u iemand wilt voordragen voor een Koninklijke onderscheiding, kunt u contact opnemen met de gemeente waar de persoon woont. De medewerker die daar de lintjes behandelt (meestal van de afdeling kabinet van de burgemeester), adviseert u of de verdiensten bijzonder genoeg zijn voor een lintje. Ook krijgt u uitleg over de procedure.

- Het aanvraagformulier voor een lintje kunt u downloaden van www.lintjes.nl of opvragen bij de gemeente. Op het aanvraagformulier vult u de persoonsgegevens van uw kandidaat in, inclusief naam, adres en woonplaats.
- U vult op het formulier ook de reden voor de aanvraag in: waarom vindt u dat deze persoon een lintje verdient? Het is belangrijk om feitelijke gegevens te verzamelen en op te schrijven. Schrijf vooral op om welke activiteiten het gaat, voor welke organisatie(s) het is en waarom deze activiteiten bijzonder zijn.
- In welke perioden is de kandidaat actief geweest? Hoeveel uur per week of per maand?
- De bijzondere verdiensten van de kandidaat moeten nog actueel zijn en niet te ver in het verleden liggen.
- Hoe groot is de organisatie waarin de kandidaat actief is; hoeveel mensen werken er bijvoorbeeld? Worden de activiteiten buiten de hoofdfunctie betaald? Denk bijvoorbeeld aan reis- en onkostenvergoedingen, presentiegeld en dergelijke.
- Vraag ook of anderen uw aanvraag willen ondersteunen via een ondersteuningsbrief met informatie over de betekenis van uw kandidaat voor een organisatie of de samenleving.

Dien de aanvraag op tijd in

Als u de uitreiking bij de lintjesregen wilt laten plaatsvinden, vraag dan bij de gemeente wanneer u het voorstel uiterlijk moet indienen. Het is van belang om het voorstel tijdig in te dienen, omdat verschillende partijen het voorstel moeten behandelen. Neem altijd contact op met de gemeente van de kandidaat om informatie over de procedure op te vragen.

Reddingsheld met hulpvaardige inslag

'Mijn vrouw was al lid van de Huizer Reddingsbrigade toen ik haar in 1981 leerde kennen', vertelt Frits Calis (1956). 'Op een vrijdagavond ging ik met haar mee naar het wekelijks bemanningsoverleg. Het belang van een snelle en goede hulpverlening op het water werd mij toen direct duidelijk. Ik help graag mensen. Door mijn onregelmatige diensten bij de politie kon ik vaak reageren op noodoproepen op momenten dat anderen moesten werken.'

Voor Calis is het adequaat optreden bij problemen vrijwel een tweede natuur. Als vrijwilliger verleent hij in zijn vrije tijd noodhulp aan watersporters vanuit het KNRM-station Huizen. Per jaar ontvangt de reddingspost ongeveer 140 meldingen, verschillend in omvang en ernst. 'Wat werken voor de KNRM zo boeiend maakt, is dat je nooit weet wat je aantreft. Iedere situatie verschilt; de omstandigheden, opvarenden en oorzaken van het probleem zijn steeds anders. De dankbaarheid van opvarenden wanneer ik hen weer veilig aan wal zet is altijd hartverwarmend', aldus Calis.

Zijn Koninklijke onderscheiding ontving Calis op de dag dat vrijwilligers hun medailles uitgereikt krijgen. Calis: 'Ik kwam geheel onvoorbereid naar de bijeenkomst. Een jaar eerder kreeg ik al een medaille voor mijn dertigjarig jubileum, dus dit jaar zou ik niet aan de beurt zijn. Maar toen ik mijn kinderen, directe collega's van mijn werk en collega's van het Rampen Identificatie Team zag, begreep ik dat zij niet kwamen om mijn 31-jarig jubileum te vieren.'

Frits Calis

Lid in de Orde van Oranje-Nassau

Frits Calis is sinds 1981 lid van de Huizer reddingbrigade. Vanaf 1982 is hij schipper op de reddingsboot en in de periode 1987 tot 2001 was hij secretaris. In die functie spande hij zich in om de hulpverlening op het water te professionaliseren. In 2006 werd de Huizer Reddingsbrigade tevens KNRM station. Hij geeft cursussen aan bemanning in opleiding en ontwikkelt nieuwe ideeën. Calis werkt bij de politie, Eenheid Midden-Nederland. Hij is onderzoeker op de afdeling Integriteit. Daarnaast is hij lid van het Landelijk Team Forensische Opsporing dat wordt ingezet bij calamiteiten in binnen- en buitenland.

Voorvechter van de positie van Rwandese vrouwen

‘Tijdens mijn vervolgstudie in het buitenland raakte ik geboeid door het onrecht dat slachtoffers van seksueel geweld treft in de rechtszaal. De juridische status van deze groep bij het Joegoslavië- en Rwanda-tribunaal was eind jaren '90 nog heel marginaal. Dat komt doordat het internationaal strafrecht een relatief jong rechtsgebied is. Ik zag het als mijn taak om de juridische status van slachtoffers van seksueel geweld in oorlogsgebieden te verbeteren’, vertelt Anne-Marie de Brouwer (1975).

‘De problematiek raakte mij als mens. Ik wilde naast mijn wetenschappelijke werk ook concreet iets kunnen betekenen voor de vrouwen die de genocide van 1994 overleefden. Zo is de stichting Mukomeze (Rwandeese voor ‘empower haar’) ontstaan. Samen met mijn partner reisde ik begin 2004 naar Rwanda om hem kennis te laten maken met het land. Tijdens die reis ontmoetten wij de lokale partnerorganisatie waarmee wij nu samenwerken.’

Het doet De Brouwer veel wanneer zij verbetering ziet in de situatie van de vrouwen die door Mukomeze zijn geholpen. Het is een belangrijke drijfveer voor haar werkzaamheden. Iedere keer weer is zij onder de indruk van de veerkracht die mensen tonen en de groei die zij vervolgens doormaken. Door het subsidiëren van een opleiding of het verstrekken van een microkrediet geeft de stichting vrouwen een kans om hun leven op te pakken.

De Brouwer is een van de jongste Ridderessen in de Orde van Oranje-Nassau. De Koninklijke onderscheiding betekent voor haar een bijzondere waardering en erkenning voor zowel haar wetenschappelijke als haar maatschappelijke werk.

Anne-Marie de Brouwer

Ridder in de Orde van Oranje-Nassau

Anne-Marie de Brouwer werkt sinds 2008 als universitair hoofddocent bij het Department of Criminal Law van Tilburg University en is tevens als onderzoeker verbonden aan het International Victimology Institute Tilburg. Ze doet onderzoek naar internationaal straf(proces)recht, internationale misdrijven, slachtofferrechten, victimologie, seksueel geweld en transitional justice.

In 2006 ontving zij de Mensenrechtenprijs voor haar proefschrift *Supranational Criminal Prosecution of Sexual Violence*. Zij is tevens de auteur van het boek *De mannen die mij hebben vermoord*, een boek met zeventien getuigenissen en foto's van Rwandese overlevenden van seksueel geweld.

Wat gebeurt er met uw aanvraag?

Waar dient u de aanvraag in

U dient de aanvraag in bij de gemeente waar uw kandidaat woont. De aanvraag komt terecht bij de burgemeester, die de feiten controleert en vaststelt of de betrokkene van onbesproken gedrag is. Hiervoor doet hij of zij navraag bij politie en justitie. Als de kandidaat een medisch beroep heeft, dan vraagt de burgemeester ook een verklaring op bij de hoofdinspecteur voor de gezondheidszorg.

Wie geven advies

De burgemeester geeft in een advies aan of de kandidaat een lintje verdient en zo ja: welke Orde en graad het meest passend zijn. Ook staat in dit advies wanneer de uitreiking plaatsvindt: bij de lintjesregen of op een ander moment. Het advies van de burgemeester gaat vervolgens samen met het gehele dossier naar de commissaris van de Koning. De commissaris van de Koning brengt een tweede oordeel uit over de vraag of betrokkene in aanmerking komt voor een Koninklijke onderscheiding en over de gewenste Orde, graad en uitreikdatum.

Dit advies en het dossier gaan daarna naar het Kapittel voor de Civiele Orden, dat de regering adviseert over elke aanvraag voor een Koninklijke onderscheiding. Het Kapittel bekijkt of de kandidaat in aanmerking komt voor een Koninklijke onderscheiding en zo ja, in welke Orde en graad. Ook adviseert het Kapittel over de gelegenheid waarbij de onderscheiding zou kunnen worden uitgereikt.

Koninklijk Besluit

Het advies van het Kapittel gaat vervolgens met een kopie van het dossier naar de 'minister die het aangaat'. De minister neemt de adviezen van het Kapittel vrijwel altijd over. De minister stelt het Koninklijk Besluit op dat de tekst "Hebben goedgevonden en verstaan" bevat en dat door Z.M. de Koning wordt getekend. Op basis van het Koninklijk Besluit wordt een oorkonde op de Kanselarij der Nederlandse Orden gemaakt en ondertekend door de Kanselier der Nederlandse Orden. De oorkonde wordt met de Koninklijke onderscheiding in een blauwe doos via het ministerie naar de uitreikende instantie gezonden, meestal de gemeente waar de kandidaat woont.

De uitreiking

De meeste personen ontvangen het lintje tijdens de lintjesregen, de laatste werkdag voor Koningsdag, ter gelegenheid van de viering van de verjaardag van de Koning. Als u liever een ander uitreikmoment wilt, is dat mogelijk. Lintjes kunnen het hele jaar door worden uitgereikt. Er moet dan wel sprake zijn van een bijzondere gelegenheid die verband houdt met de verdienstelijke activiteiten. Een voorbeeld: de vrijwilliger die zich jarenlang inzet voor een hulpverleningsorganisatie, kan de onderscheiding ontvangen tijdens een jubileum van die organisatie. De minister bepaalt uiteindelijk op basis van uw aanvraag welke uitreikdatum het meest passend is.

Fysiotherapeut met een missie

‘Ik reed naar het gemeentehuis van Hattem en was in de veronderstelling dat ik de uitreiking van een Koninklijke onderscheiding aan mijn vakgenoot zou bijwonen. Ik had nooit gedacht dat ikzelf was voorgedragen en dat wij tegelijkertijd een lintje zouden krijgen’, vertelt Bert Halfwerk (1954) wanneer hij de dag van de lintjesregen beschrijft.

Halfwerk blijft als kinderfysiotherapeut investeren in de voortdurende ontwikkeling van zijn vakgebied. Na meer dan dertig jaar is die ambitie nog onveranderd en springlevend. Hij vindt dat volwassenen nog steeds onvoldoende naar kinderen luisteren. Hierdoor missen kinderen - ook vandaag de dag - nog steeds kansen in hun ontwikkeling.

‘Ongeveer vijftien procent van de kinderen met problemen op school wordt niet op de juiste manier geholpen. Als leerkrachten en andere professionals in het onderwijs oprecht luisteren en hun leerstof aanpassen, kom je veel verder. Als kind ondervond ik zelf hoe frustrerend het kan zijn om vast te lopen binnen het onderwijssysteem. Dat wens ik niemand toe en dat verklaart ook mijn zendingsdrang en liefde voor dit vakgebied’, zegt Halfwerk.

Halfwerk is een vurig pleitbezorger van de integrale benadering van een kind. Hij is een kinderfysiotherapeut die graag over de grenzen van zijn vakgebied kijkt en altijd samenwerkt met andere disciplines.

Bert Halfwerk

Ridder in de Orde van Oranje-Nassau

Bert Halfwerk is fysiotherapeut en gespecialiseerd in de behandeling van baby's, peuters, kleuters en schoolkinderen met motorische problemen. Naast zijn eigen praktijk geeft hij les aan kinderfysiotherapeuten in opleiding. Hij houdt lezingen op symposia voor (kinder)fysiotherapeuten en professionals in het onderwijs. Daarnaast leverde Halfwerk een bijdrage aan de ontwikkeling van modules voor verschillende opleidingsprogramma's.

Hij is medeoprichter en lid van de interdisciplinaire werkgroep Kinderen met meervoudige ontwikkelingsproblemen in de eerstelijnsgezondheidszorg. Ook stond Halfwerk aan de wieg van de stichting Kids Zwolle. Deze organisatie ontwikkelt bewegingsactiviteiten voor kinderen die door motorische achterstand, fysieke beperking of chronische ziekte niet terecht kunnen bij reguliere sportverenigingen.

Soorten onderscheidingen

De Orde van de Nederlandse Leeuw (afbeelding links)

Personen met persoonlijke, bijzondere verdiensten van zeer uitzonderlijke aard worden benoemd in de Orde van de Nederlandse Leeuw. Het gaat dan vooral om topprestaties in de wetenschap of de kunst en cultuur. De Orde van de Nederlandse Leeuw is zeer exclusief. De Orde van de Nederlandse Leeuw kent de drie graden van Ridder, Commandeur en Ridder Grootkruis.

De Orde van Oranje-Nassau (afbeelding midden)

Personen met persoonlijke, bijzondere verdiensten voor de samenleving kunnen worden benoemd in de Orde van Oranje-Nassau. Die bijzondere verdiensten kunnen tot uitdrukking komen in de betaalde hoofdfunctie, het vrijwilligerswerk of een combinatie van beide. De Orde van Oranje-Nassau bestaat uit de zes ridderlijke graden van Lid, Ridder, Officier, Commandeur, Grootofficier en Ridder Grootkruis.

De Erepenning voor Menslievend Hulpbetoon (afbeelding rechts)

Personen met bijzondere verdiensten voor de samenleving die zijn gebaseerd op moed, beleid én zelfopoffering kunnen in aanmerking komen voor deze onderscheiding. De Erepenning voor Menslievend Hulpbetoon kent drie graden, te weten in brons, in zilver en in goud.

Colofon

Dit is een publicatie van de
Kanselarij der Nederlandse Orden, 2014.

Postbus 30436
2500 GK Den Haag

Redactie interviews Linda Glebbeek, Den Haag

Eindredactie interviews Ingeborg van Beekum, Amsterdam

Portretfotografie Ilya van Marle, Den Haag

Foto Koning RVD, Koos Breukel

Ontwerp Rosalie Arendsen, Den Haag

Druk EDZ, Zierikzee

Vragen

U kunt bij de gemeente terecht met alle vragen over uw voorstel. Algemene informatie over Koninklijke onderscheidingen is te verkrijgen via de website van de Kanselarij der Nederlandse Orden op het adres www.lintjes.nl